

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România . . . . . 40 lei
6 luni 20
3 luni 10
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

SUMAR

Despre comunitate, coproprietate sau indiviziune, (communio, părtașie, copărtașie sau devălmășie, de d-l profesor D. A. Alexandrescu.

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de casație, s. I: *Pătru Negovan cu Nicolae Andrei*;
Idem, s. II: *Societ. Cred. Urb. Buc. cu Lt. Tiberiu Stănculescu ș.a.*;
Tribunalul Fălciu: *Ion Eremia cu Costache Climac*;
Judecătoria Ocolului Pechea-Covurlui: *Ion G. Boiu, dat judecății pentru art. 330 din Codul penal.*
Informațiuni.

Lumea juridică așteaptă cu nerăbdare apariția părții a II-a din volumul al IX-lea al Comentariilor de drept civil a savantului și neobositului profesor dela Iași.

Această lucrare va fi în curând gata și va arunca o lumină vie asupra textelor celor mai întunecoase din legislația noastră.

Titlul Societății și al Mandatului sunt tipărite. Au mai rămas de tipărit: Comodatul, Imprumutul, Depozitul și Sechestrul (*) precum și tabla analitică a întregului volum, care va fi un adevărat repertoriu de doctrină și de jurisprudență.

Credem a complăce cetitorilor noștri, publicând astăzi prin anticipație Apendicele dela titlul Societății, care se ocupă despre Comunitate sau Codevălmășie și care, precum se va vede, este monografia cea mai completă ce s'a scris până acum în țara noastră asupra acestei grele materii, cu totul sacrificată de legiuitorul actual.

Despre comunitate, coproprietate sau indiviziune (communio, părtașie, copărtașie sau devălmășie) (1)

Codul actual cuprinde o lacună regretabilă prin faptul că nu se ocupă de comunitate sau indiviziune, de care vorbesc atât vechile noastre le-

(*) Volumul al X-lea, care este aproape gata, va cuprinde: *Contractele aleatorii, Fidejusiunea, Anticreza, Tranzacțiunea și Privilegiile*, iar volumul al XI-lea și ultim va cuprinde: *Ipotecile și Prescripția*. Toate volumele apărute se găsesc de vânzare la *Curierul Judiciar*, care expediază la cerere orice cărți de drept, române sau străine.

(1) Dintre toți autorii Bianchi este acela care interpretează această grea materie cu mai multe detalii, aproape 400 pagini. Vezi de acest autor, *Corso di codice civile italiano*, tom. IX, partea III, p. 773 urm. (ed. din 1900). Vezi și Ricci, *Corso teorico-pratico di diritto civile*, V, 1 urm. (ed. din 1907).

giuri, cât și unele legiuri străine (2). Singurele dispoziții ce avem, în această privință, în tot codul civil sunt acele relative la zidurile comune (art. 590 urm.), la șanțurile comune (art. 602 urm.) și la gardurile comune (art. 606, 609).

Titlul moștenirilor se ocupă, de asemenea, de comunitate între moștenitori, regulând încetarea ei prin împărțeală, iar art. 505 din codul de comerț se ocupă de comunitatea unui vas. Incolo, comunitatea sau indiviziunea care, după cum dispune art. 1102 din codul Calimach (825, *in fine* C. austriac), poate să rezulte din întâmplare sau din lege (3); dintr'un act de ultimă voință (4) sau, în fine, dintr'un contract, de exemplu: vinderea-cumpărare (5), este lăsată în cea mai adâncă tăcere și uitare.

«Unde proprietatea tot a aceluiaș lucru sau tot a aceluiaș drit se cuvine nedespărțit mai multor

(2) Vezi art. 1—12 C. Caragea, partea III, capit. 13 (despre obștire sau davalma); art. 472—474, 1101 urm. C. Calimach (361, 825 urm. C. austriac); art. 2175—2186 C. portughez; art. 392—406 C. spaniol; art. 673—684 C. italian; art. 741—758, 1008—1011 C. civ. german; art. 103—109 din codul dela 1888 asupra bunurilor, al principatului Muntenegru, opera savantului profesor dela Odesa, *Bogisic*; art. 1060 urm. C. civ. otoman: despre comunitatea bunurilor sau coproprietate (*şirketî milk*), etc. Vezi în privința acestui din urmă cod, Young, *Corps de droit ottoman*, tom. VI, p. 318 urm. (Oxford, 1906). Vezi și art. 939 urm. din Ante-proiectul de revizuire al lui Laurent.

(3) Din întâmplare; de exemplu: mai multe persoane au găsit în acelaș timp un lucru (art. 523 C. Calimach, 394 C. austriac), ori mai multe lucruri aparținând la mai mulți proprietari s'au amestecat din întâmplare și nu mai pot fi desfăcute și recunoscute de proprietarii lor (art. 557 C. Calimach, 415, *in medio* C. austriac). Cpr. Bianchi, *op. cit.*, IX, partea III, p. 782.

Din lege; de exemplu: mai multe persoane sunt instituite legateare a aceluiaș lucru, etc.

(4) De exemplu: o moștenire ab intestat se deschide în folosul mai multor persoane. Cpr. Pothier, *Société*, IV, 182.

(5) Cumpărarea în comun a unui lucru spre a fi împărțit mai târziu, nu însă spre a fi exploatat, constituie o comunitate, iar nu o societate (cpr. L. 31, Dig., *Pro socio*, 17, 2); pe când faptul unor moștenitori de a lăsa în comun bunurile moștenirii spre a fi exploatate constituie, din contra, o societate, iar nu o comunitate. Cpr. Baudry et Wahl, *Société*, 513, 514.

persoane, acolo se alcătuește *părtășie (communio)*», zice art. 1101 din codul Calimach (825, *ab initio* C. austriac); iar art. 1, partea III, capit. 13 din codul Caragea dispune următoarele: «Zicem *obștire* sau *davalma* tocmai aceea de pe care doi sau mai mulți stăpâni (ce se cheamă împreună părtași sau devălmași), stăpânesc un lucru de obște».

Așa dar, pe când proprietatea *individuală* este cea care aparține unei singure persoane, proprietatea *comună* este cea care aparține în același timp la mai multe persoane ⁽⁶⁾.

Starea de indiviziune, fiind o chestie de fapt, poate fi dovedită prin orice mijloace de probă ⁽⁷⁾.

Tipul proprietății comune sau în codevălmașie ni-l înfățișează la noi răzășii sau moșnenii, cari stăpânesc în comun, de secole, munți și moșii întregi ⁽⁸⁾, lucru ce se vede și la alte popoare ⁽⁹⁾.

Comunitatea, de care avem să vorbim, nu trebuie să fie confundată cu societatea. În adevăr, între societate și comunitate există mai multe deosebiri, din care vom semnală numai cele mai principale:

1° Societatea este un contract, care nu se poate forma decât prin voința părților, pe când comunitatea poate să existe fără voința comunisților, precum este în cazul când o moștenire se deschide în folosul mai multor persoane. De aceea, se zice uneori că comunitatea este un quasi-contract ⁽¹⁰⁾. Această deosebire nu este însă esențială, căci se poate întâmpla ca și comunitatea să rezulte dintr-o convenție, când, de exemplu: mai multe persoane cumpără în comun un lucru, fără a avea intenția de a forma o societate;

2° Comunitatea este văzută cu defavoare de lege (*communio este mater rixarum* sau *discordia-*

rum), ceea ce justifică art. 728 din codul civil, după care nu se poate suspenda diviziunea pe mai mult de cinci ani; pe când societatea poate fi stipulată pe un timp mai lung, și chiar pe un timp nedeterminat (art. 1527);

3° În caz de moartea unuia din comuniști, comunitatea subsistă între ceilalți și moștenitorii comunistului săvârșit din viață; pe când, din contra, societatea fiind contractată *intuitu personae*, se stinge prin moartea unuia din asociați, dacă nu s'a stipulat contrariul (art. 1526);

4° De câte ori un comunist își vinde partea sa din lucrul comun, dobânditorul acestei părți intră în locul vânzătorului, pe când un asociat nu poate, în principiu, să vândă partea sa indiviză din lucrurile chiar mobile ale societății (art. 1518) ⁽¹¹⁾, nici să se retragă vreodată din societate, punând pe altul în locul lui (art. 1519);

5° Societatea are de obiect realizarea de beneficii, pe când obiectul comunității este de a menține, până la împărțeală, lucrul comun în toată integritatea lui și de a înlesni conservarea lui;

6° Fiecare comunist sau codevălmaș poate să ceară, când vrea, încetarea indiviziunii prin împărțeală (art. 728) ⁽¹²⁾; pe când asociații sunt, în principiu, obligați a suferi indiviziunea în tot timpul societății, afară de cazurile excepționale în cari justiția poate pronunța încetarea anticipată a societății contractată pe un timp determinat (art. 1529);

7° Societatea încetează prin moartea, interdicția, falimentul și insolvabilitatea unuia din asociați (art. 1523); pe când aceste moduri de stângere ale societății nu se aplică comunității;

8° Societatea poate să devie o persoană morală, de câte ori este recunoscută prin lege, pe când comunitatea nu poate niciodată să aibă acest caracter, etc., etc. ⁽¹³⁾.

Venim acum la drepturile pe cari le au comuniștii sau codevălmașii.

Fiecare din ei este în drept a se servi de lu-

(6) Aceasta este definiția pe care o dă art. 2175 din codul portughez: «*Propriedade singular é a que pertence a uma unica pessoa; propriedade commun é a que pertence a duas o mais pessoas simultaneamente*». Iată și definiția pe care o dă articolul 1060 din codul civil otoman, de care am vorbit în nota 1: «Se numește coproprietate (*şirketi milk*) starea unui lucru care devine comun, adică care aparține la mai multe persoane, fie prin unul din modurile de dobândire ale proprietății, precum: cumpărarea, donațiunea, acceptarea unui legat sau unei moșteniri; fie în urma unei amestecări de bunuri, adică a unei întruniri spontane sau voluntare de mai multe lucruri, în așa mod încât este cu neputință de a le mai distinge sau deosebi».

(7) Cas. rom. Bult. 1890, p. 283.

(8) Vezi în această privință o lucrare recentă și remarcabilă a unui tânăr de valoare, d-l Sebastian Radovici, *Moșnenii și răzășii (origina și caracterele juridice ale proprietății lor)*, tip. ziar. Curierul Judiciar, 1909). Mai vezi C. Georgescu-Vrancea, *Proprietatea devălmașă și obștiile de răzăși*, Curierul Judiciar din 1908, No. 12 și 14; D. Brezulescu, *Contribuții la studiul proprietății în devălmașie a munților noștri* (București, 1905), etc.

(9) Vezi Bogisic, *De la forme dite Inokosna de la famille rurale chez les Serbes et les Croates* (Paris, 1884).

(10) Cpr. L. 31, Dig., *Pro socio*, 17, 2. Vezi și Pothier, *Société*, IV, 184.

(11) Vezi tom. IX al Coment. noastre, p. 503. — Se susține însă că un asociat poate să-și vândă drepturile sale *astfel cum le are*, rămânând ca cumpărătorul să nu zădărnicească întru nimic operațiile societății, și să nu-și exercite drepturile sale decât în modul cum asociatul vânzător le-ar fi exercitat el însuși. Cpr. Guillaouard, *Société*, 252. — Vezi însă Baudry et Wahl, *Société*, 331.

(12) «Toți părtașii sunt datori, zice codul Caragea (art. 10, partea III, capit. 13), să împartă lucrul cel davalma, când unul va vrea, deși s'au tocmit mai înainte să nu se împartă niciodată».

(13) Vezi asupra tuturor acestor deosebiri, Pothier, *Société*, IV, 2 și 182 urm.; Thiry, IV, 109; Mourlon, III, 862; T. Huc, XI, 7 urm.; Baudry et Wahl, *Société*, 508 urm.; Guillaouard, *Idem*, 20; Bianchi, *op. cit.*, IX, partea III, No. 68, p. 786 urm.; Ricci, *op. cit.*, V, No. 2. Cpr. L. L. 31, 32, Dig., *Pro socio*, 17, 2; L. 1 § 2, Dig., *Communi dividendo*, 10, 3, etc.

crul comun, conform destinației sale și interesului comunității ⁽¹⁴⁾.

Unul din comuniști nu poate însă să întrebuițeze lucrul în așa mod în cât să împiedice pe ceilalți de a se folosi și ei de lucrul comun ⁽¹⁵⁾; iar sustragerea frauduloasă a acestui lucru, comisă de unul din ei, ar constitui un furt ⁽¹⁶⁾.

Comuniștii nu pot, de asemenea, să pretindă ca uzul normal al unuia din ei să micșoreze drepturile celorlalți.

În principiu, nici un comunist nu poate, fără consimțământul celorlalți ⁽¹⁷⁾, să facă inovații sau modificări cu privire la lucrul comun ⁽¹⁸⁾, căci comuniștii nu pot să aibă mai multe drepturi decât asociații (analogie din art. 1517, 4°) ⁽¹⁹⁾. «Niciun pătaș, zice codul Caragea, nu poate să facă vreo prefacere fără învoirea tuturor; iar de va face, e dator paguba ce se va pricinui din această prefacere» ⁽²⁰⁾.

În baza acestor principii s'a decis, cu drept cuvânt, că unul din comuniști nu poate, fără consimțământul expres sau tăcit al celorlalți, să închirieze sau să arendeze imobilul comun, nici chiar în limitele unui act de administrație (adeacă pe cinci ani) ⁽²¹⁾.

⁽¹⁴⁾ Cpr. Pothier, *Premier appendice du contrat de société*, IV, 207; Aubry et Rau, II, § 221 *ter*, pag. 590 (ed. a 5-a); Baudry et Wahl, *Société*, 520; Guillouard, *Idem*, 381 urm., Cas. fr. D. P. 97. 1. 104; Sirey, 97. 1. 279; D. P. 99. 1. 116. Cpr. art. 675 C. italian, art. 304 C. spaniol, etc.

⁽¹⁵⁾ C. Bordeaux, *Curierul Judiciar* din 1907, No. 23, p. 184 (cu observ. noastră). Vezi și autorii citați în nota precedentă. «Fiecare proprietar în indiviziune poate să întrebuițeze lucrul comun, zice art. 743 § ultim din codul german, însă în așa mod încât să nu jignească dreptul egal al celorlalți coproprietari (*als nicht der Mitgebrauch der übrigen Teilhaber beeinträchtigt wird*)».

⁽¹⁶⁾ Garraud, *Tr. théorique et pratique du droit pénal français*, V, 2098, p. 404 urm. (ed. a 2-a); Cas. fr., Sirey, 49. 1. 671.

⁽¹⁷⁾ Acest consimțământ poate fi nu numai expres, dar și tăcit. Cas. fr. D. P. 99. 1. 116; Sirey, 99. 1. 334.

⁽¹⁸⁾ De exemplu: un comunist nu poate să facă pe locul comun o privată, etc. Baudry et Wahl, *op. cit.*, 524, *in fine*, 525, 539.—Se decide însă, cu drept cuvânt, că un comunist poate să înalțe pământul ogrăzii sau curții comune, să acopere un loc de trecere comun, etc. Baudry et Wahl, *op. cit.*, 522, *in fine*.

⁽¹⁹⁾ Baudry et Wahl, *Société*, 522; Guillouard, *Idem*, 390; Laurent, XXVI, 438; Demolombe, XI, 447; Cas. fr. Sirey, 96. 1. 86; Sirey, 99. 1. 334; Trib. Ypres (Belgia) și Iași (motive), *Curierul Judiciar* din 1907, No. 25 și *Dreptul* din 1908 No. 10; Trib. Termonde (Belgia), *Curierul Judiciar* din 1907, No. 25, p. 200 (cu observ. noastră). Vezi tom. III, partea I-a, al Coment. noastre, p. 231, nota 2 și p. 353 (ed. a 2-a).

⁽²⁰⁾ Art. 7, partea III, cap. 13. Vezi și art. 1107 C. Calimach (828 Cod. austriac); L. 28, Dig., *Communi dividundo*, 10, 3, etc.

⁽²¹⁾ Vezi tom. III, partea I-a, al Coment. noastre, p. 231, nota 2 (ed. a 2-a) și tom. IX al Coment. noastre, p. 54 urm. Cpr. Trib. Ilfov, *Curierul Judiciar* din 1909, No. 80; Cas. rom., *Dreptul*, din 1910, No. 1 și revista *Jurisprudența* din 1909, No. 38, p. 595. Baudry et Wahl, *Société*, 539, p. 322 (ed. a 3-a); Guillouard, *Louage*, I, 54 și *Société*, 391, *in fine*, etc.

El nu poate să învoiască pe un terțiu a vâna sau a pescui pe locul comun ⁽²²⁾.

El nu poate să prescrie contra coproprietarilor săi imobilul pe care l-a posedat în indiviziune cu ei, cât timp n'a exercitat *proprio nomine* o posesiune exclusivă, pentru că alfel posesiunea sa este echivocă (art. 1847, 1853 ⁽²³⁾). «Pentru ca un proprietar să poată prescrie contra aceluia care este asociat proprietății sale, zicea foarte bine cutuma Lorenei, trebuie să fi posedat în numele său propriu și particular». (Cpr. art. 729 C. civil) ⁽²⁴⁾.

Și un asociat poate să prescrie contra coasociaților săi, dacă a făcut acte de folosință manifest exclusivă ⁽²⁵⁾.

Comunistul poate, după cum dispune anume art. 1108 din codul Calimach (829 C. austriac), să-și înstrăineze partea sa indiviză, s'o greveze de drepturi reale, precum: un uzufruct o servitute, o ipotecă, etc., însă validitatea acestor drepturi va atârna de rezultatul împărțelii: dacă imobilul înstrăinat în totul sau în parte va cădea în lotul lui, înstrăinarea va fi validă, ea fiind nulă în cazul contrar ⁽²⁶⁾.

Comunistul poate, de asemenea, să facă cheltueli pentru întreținerea lucrului comun, în care caz el are o acțiune contra celorlalți coproprietari ⁽²⁷⁾.

Rămâne însă bine înțeles că cheltuelile făcute în interesul comun vor fi suferite de fiecare, nu în părți egale, ci în proporție cu partea respectivă ce fiecare coproprietar are în lucrul comun,

⁽²²⁾ Baudry et Wahl, *Société*, 531; Guillouard, *Idem*, 382; Cas. fr. D. P. 77. 1. 237.—Fiecare coproprietar poate însă să facă ca membrii familiei sale și el singur să fie îngropați pe locul comun. Baudry et Wahl, *op. cit.*, 527 *bis*.

⁽²³⁾ Guillouard, *Prescription*, I, 505; Baudry et Tissier, *Idem*, 290 urm.; Leroux de Bretagne, *Idem*, I, 105; Troplong, *Idem*, I, 252, 360, 361 și II, 493, 528; Pand. fr., v^o *Prescription*, 1588 și *Propriété*, 315 urm.; Répert. Sirey, v^o *Prescription*, 1129 urm.; Laurent, XXXII, 299 urm.; Aubry et Rau, II, § 217, p. 538, text și nota 10 (ed. a 5-a); Bianchi, *op. cit.*, IX, partea III, p. 975 urm.; Cas. fr. Sirey, 87. 1. 176; D. P. 87. 1. 386; C. Pau, D. P. 91. 2. 213; Cas. rom. Bult. 1905, p. 543; *Dreptul* din 1905, No. 42 și *Curierul Judiciar* din acelaș an, No. 38 (cu observ. noastră), etc.

⁽²⁴⁾ Vezi Cas. rom. *Curierul Judiciar* din 1909, No. 56, și *Dreptul* din acelaș an, No. 62. Schimbarea calității posesiunii de comunist în posesiune utilă, zice această decizie, face să înceteze starea de indiviziune, și deci, acțiunea în împărțea nu mai poate fi primită dacă au trecut 30 de ani de când s'a exercitat o astfel de posesiune, căci, în acest caz, comunistul a dobândit, prin prescripție, proprietatea întreagă a bunurilor indivize, în contra și în prejudiciul celorlalți comuniști.

⁽²⁵⁾ Dalloz, *Nouv. C. civil annoté*, IV, art. 2236, No. 105 urm.; Pand. fr., v^o *Prescription*, 1716. Cpr. Leroux de Bretagne, *Prescription*, I, 106, p. 88 (ed. din 1869).

⁽²⁶⁾ Cpr. Baudry et Wahl, *Société*, 531, 532, 553 și *Successions*, III, 3337; Aubry et Rau, II, § 221, p. 580 (ed. a 5-a) și VI, § 625, p. 561 (ed. a 4-a); Demolombe XVII, 306, 307; Laurent, X, 257 și 405; T. Huc, V, 439 etc. Cpr. art. 679 C. italian reprodus în nota ultimă.

⁽²⁷⁾ Baudry et Wahl, *Société*, 523 și 541 urm. «Verice cheltuală se va face la lucrul davalma, se împărțește davalma», zice codul Caragea (art. 4, partea III, capit. 13).

intrucât numai în această proporție cheltuelile făcute folosesc fiecăruia din ei ⁽²⁸⁾.

El poate să reprime atingerile la proprietatea lucrului comun aduse de un terțiu, exercitând, de exemplu, acțiunile posesorii ⁽²⁹⁾.

Acțiunile posesorii pot fi exercitate chiar între comunisți, când unul din ei turbură posesiunea celorlalți ⁽³⁰⁾.

Fiecare coproprietar poate, de asemenea, să revendice partea sa dela terții detentori, pentru a face să se recunoască dreptul său de coproprietate, nu însă pentru a face să se delase o parte materială din lucrul comun, aceasta nefiind cu puțință decât în urma împărțelei ⁽³¹⁾.

Comunistul, care deține titlul proprietății indivize, este dator a-l prezintă ori de câte ori se stabilește că ceilalți comuniști au interes să ceară înfățișarea lui ⁽³²⁾.

Încât privește administrația lucrului comun, art. 1112 din codul Calimach (833 C. austriac) dispune că ea aparține în deobște tuturor părtașilor ⁽³³⁾. Și acest text adaogă că, în privința afacerilor privitoare la administrația și folosurile capitalului de părtășie, majoritatea decide (adecă au putere glasurile cele mai multe, cari nu se numără aicea după numărul persoanelor, ci după analogia cătmei părților) ⁽³⁴⁾.

Astăzi, dacă lucrul comun se găsește în mâna unuia din coproprietari, el trebuie să se îngrijească de dânsul, fiind responsabil de, greșălice

⁽²⁸⁾ Baudry et Wahl, *Société*, 542; Guillouard, *Idem*, 397, Cpr. art. 393 C. spaniol, art. 674 C. italian, etc.

⁽²⁹⁾ Cpr. Baudry et Wahl, *Société*, 630; Guillouard, *Idem*, 384, 387; Répert. Sirey, v^o *Action possessoire*, 414 urm. și *Indivision*, 82.

⁽³⁰⁾ Cas. fr. D. P. 82. 1. 208; D. P. 90. 1. 151; Cas. rom. Bult. 1899, p. 8 și Bult. 1900, p. 181; *Dreptul* din 1909, No. 18 și *Curierul Judiciar* din acelaș an, No. 54; Trib. Iași, *Dreptul* din 1908, No. 10 (cu observ. noastră), precum și alte decizii citate în tom. III, partea 1-a, al Coment. noastre, p. 232, *ad notam* (ed. a 2-a); Aubry et Rau, II, § 221 *ter*, pag. 590 (ed. a 5-a); Bianchi, *op. cit.*, IX, partea III, p. 965 și deciziile italienești citate de acest autor.—*Contră*: Hotărârile citate în tom. III al Coment. noastre, *loco supra cit.*

⁽³¹⁾ Aubry et Rau, II, § 221, p. 580. Cpr. Ricci, *Corso teorico-practico di diritto civile*, V, 11. Vezi și tom. III, partea 1-a, al Coment. noastre, p. 232, *ad notam* (ed. a 2-a). Cu toate acestea, Curtea de casație a decis, în termeni generali, că fiecare din coproprietarii indivizi ai unui imobil având drept și interes la conservarea imobilului, unul dintr'înși poate revendica, în timpul indiviziunii, porțiunea din imobilul indiviz ce se află uzurpată. Bult. Cas. 1908, p. 649.

⁽³²⁾ Cas. rom. *Dreptul* din 1909, No. 80 și revista *Jurisprudența* din 1909, No. 36, p. 565.

⁽³³⁾ Cpr. art. 744 § 1 C. german: «Administrația lucrului indiviz e de competența comună a tuturor proprietarilor», zice acest text. *Die Verwaltung des gemeinschaftlichen Gegenstandes steht den Teilhabern gemeinschaftlich zu*.

⁽³⁴⁾ Cpr. art. 678 C. italian, asupra căruia vezi Bianchi, *op. cit.*, IX, partea III, 78, p. 910 urm.; Ricci, *Corso teorico-practico di diritto civile*, V, 25 urm.

comise în gestiunea și administrațiunea sa (*culpa levis in concreto*) ⁽³⁵⁾.

Dacă s'a dat mandat unuia din coproprietari de a administra lucrul comun, acest mandat nu poate fi revocat decât prin consimțământul tuturor, fiindcă el este dat atât în interesul mandantului cât și al mandatarului.

În caz când nu s'a dat mandat în privința actelor de administrație, nu se poate aplica, în specie, art. 1517, 1° dela societate, după care, în lipsa unui mandat special, se presupune că asociații și-au conferit reciproc dreptul de a administra unul pentru altul; căci acest text întemeindu-se pe ideea unui mandat tacit, nu poate fi întins la comunitate, intrucât nu se poate presupune că coproprietarii aceluias lucru și-au dat reciproc mandat de a administra lucrul comun, de oarece ei nu au nici o legătură personală, precum au asociații între ei, ci, din contră, sunt adeseori în neînțelegeri ⁽³⁶⁾.

Se decide, de asemenea, că nici art. 1504, nici art. 1506 dela societate nu sunt aplicabile comunității sau indiviziunii ⁽³⁷⁾.

Cât pentru chestiunea de a se ști dacă coproprietarii unui imobil pot să se scutească de a contribui la cheltuelile ce necesitează acest imobil, abandonând coproprietarilor săi partea de imobil ce-i aparține, ea este controversată ⁽³⁸⁾.

Tot controversată este și chestiunea de a se ști dacă creditorii unui comunist pot să urmărească și să vândă partea ce debitorul lor are într-o avere imobiliară comună. Dificultatea provine din interpretarea art. 1825 C. civil și 494 Pr. civ., cari opresc pe creditorii personali ai unui comostenitor sau unui asociat de a urmări și vinde, înainte de împărțea, partea indiviză ce debitorul lor are în imobilele succesiunii sau societății, atunci când această parte nu este neîndoelnic stabilită și lămurită (lichidă), după cum se exprimă § ultim al art. 494 Pr. civ.

Pentru noi aplicarea acestor texte la orice comunitate în genere nu suferă nici o îndoială. În adevăr, în toate cazurile în cari există indiviziune, motivele sunt aceleași, după cum foarte bine le-a expus tribunalul Lahary. Partea indi-

⁽³⁵⁾ Cpr. L. 25 § 16, Díg., *Familiae erciscundae*, 10, 2.

⁽³⁶⁾ Baudry et Wahl, *Société*, 539, p. 322; Guillouard, *Idem*, 391.—*Contră*: C. Bordeaux, D. P. 45. 4. 482; Sirey, 46. 2. 315.—Coproprietarii în indiviziune, neavând mandat de a se reprezenta unii pe alții, hotărârile dobândite în favoarea sau în contra unuia din ei, nu sunt opozabile celorlalți. Cas. rom. Bult. 1890, p. 283.

⁽³⁷⁾ Budry et Wahl, *op. cit.*, 544, 545. Vezi tom. IX al Coment. noastre, p. 487, text și nota 1.

⁽³⁸⁾ Vezi elementele acestei controversă în Baudry et Wahl, *Société*, 543 și în Guillouard, *Idem*, 398. Cpr. T. Huc, XI, 8, care admite descărcarea comunistului prin abandonarea dreptului său de proprietate.

viză a unui comostenitor sau asociat nu poate fi urmărită și vândută înainte de împărțeală sau licitație, pentru că nu se cunoaște întinderea și valoarea ei. Or, aceasta este adevărat nu numai atunci când indiviziunea rezultă din moștenire (art. 1825 C. civil și 494 Proc. civilă) sau din societate (art. 494 Pr. civ.)⁽³⁹⁾, ci din orice împrejurare în genere. Prin urmare, art. 1825 C. civil și 494 Pr. civ. se aplică la toate cazurile de comunitate sau de indiviziune⁽⁴⁰⁾.

Cu toate acestea, chestiunea este controversată în Franța, și majoritatea autorilor nu mai aplică art. 1825 C. civil și deci, nici art. 494 Pr. civ. de câte ori există o comunitate sau indiviziune cu titlu particular, asupra unuia sau mai multor imobile determinate⁽⁴¹⁾.

În orice caz, art. 1825 C. civil și 494 Pr. civ., nevorbind decât de imobile, se decide de unii că creditorii unui comunist pot să urmărească partea indiviză ce acest din urmă ar avea într-un mobil comun⁽⁴²⁾.

Venim acum la modurile de încetare ale comunității.

Comunitatea încetează: 1° prin împărțeală⁽⁴³⁾, 2° prin cesionarea sau abandonarea ce unul din comuniști ar face celorlalți a părții sale indivize; 3° prin desființarea lucrului comun; 4° prin pres-

cripție, în condițiile mai sus expuse; 5° și, în fine, prin transformarea ei în societate.

Comunitatea nu încetează deci prin moartea, interdicția, falimentul sau insolvabilitatea unuia din comuniști, precum încetează societatea (art. 1523)⁽⁴⁴⁾.

Comunitatea nu încetează, de asemenea, prin voința unuia din comuniști, nici chiar prin voința majorității comuniștilor⁽⁴⁵⁾.

Chiar dacă s'ar admite că majoritatea ar putea să impue minorității actele de administrație⁽⁴⁶⁾, totuși voința comuniștilor nu poate să aducă stângerea indiviziunii decât prin împărțeală⁽⁴⁷⁾.

Art. 728 din codul civil, fiind aplicabil și comunității, comuniștii sau codevălmașii pot oricând cere împărțeala lucrului comun, chiar dacă acest lucru este un brevet de invențiune⁽⁴⁸⁾, afară de mormintele comune și fondurile grevate de o servitute de indiviziune, precum sunt: ogrăzile, curțile, puțurile, fântănele, vestibulurile comune și locurile de trecere comună, etc.⁽⁹⁾.

Formele împărțelei sunt acelea dela titlul moștenirilor⁽⁵⁰⁾.

Art. 785 și 786, relative la efectul declarativ al împărțelei sunt, de asemenea, aplicabile comunității; de unde rezultă că validitatea înstrăinărilor, ipotecilor și altor drepturi reale constituite de un comunist, atârână de rezultatul îm-

⁽³⁹⁾ Vezi în privința urmăririi averii indivize a unui asociat, Cas. rom. Bult. S-a 1, 1875, p. 188 și C. Iași, *Dreptul* din 1899, No. 52, p. 428. Această din urmă decizie pune în principiu că dispoziția art. 494 Pr. civ. se aplică și creditorilor ipotecari ai coasociatului. — În codul fr., unde art. 494 Pr. civ. lipsește, și unde art. 2205 (al nostru 1825) vorbește numai de indiviziunea care rezultă din moștenire, unii autori consideră acest text ca excepțional și nu-l aplică la alte materii, de exemplu: la societate. Vezi autorii citați în F. Herman, *C. civil annoté, Supplément*, art. 2205, No. 6.

⁽⁴⁰⁾ Cpr. Rauter, *Cours de proc. civile* § 301, p. 345, nota c (Strasbourg, 1834); Colmet de Santerre, IX, 200 bis II și III; T. Huc, XIV, 241 bis, p. 300; Planiol, II, 197. Vezi și Trib. Putna, *Curierul Judiciar* din 1909, No. 60, p. 488 (motive). — Este însă de observat că această sentință, care pune foarte bine principiul că art. 1825 C. civ. și 494 Pr. civ. se aplică la orice comunitate în genere, se contrazice apoi în motivele sale.

⁽⁴¹⁾ Vezi Guillouard, *Privil. et hypothèques*, IV, 2180; Baudry et Loynes, *Idem*, III, 2639; Thézard, *Idem*, 385; Aubry et Rau, VIII, § 778, p. 462 urm., nota 20; P. Pont, *Exprop. forcée*, 8 și 9; Garsonnet, *Pr. civile*, IV, § 1325, p. 222 (ed. a 2-a); Glasson, *Pr. de procéd. civile*, II, p. 164; Répert. Sirey, v^o *Saisie immobilière*, 109. Cpr. Cas. rom. Bulet., 1896, p. 614, 878 și *Dreptul* din 1896, No. 44; C. Craiova, *Dreptul* din 1894, No. 59, p. 477, precum și multe alte decizii citate de Christescu, II, la art. 1825. Cpr. și Trib. Putna, *Curierul Judiciar* din 1909, No. 60. — *Contră*: Merlin, Répert., v^o *Saisie immobilière*, § 3, No. 2; T. Huc, XIV, 241 bis, p. 300; C. Iași, *Dreptul* din 1889, No. 29. Cpr. C. Pau și Lyon, Sirey, 33. 2. 249 și 381.

⁽⁴²⁾ Vezi Baudry et Wahl, *Société*, 548, in fine; Guillouard, *Idem*, 394; Trib. Ilfov, *Dreptul* din 1896, No. 33; C. Paris, D. P. 89. 2. 263. — *Contră*: Baudry et Loynes, *Privil. et hypothèques*, III, 2645; Planiol, II, 197; Glasson, *Pr. de procédure civile*, II, p. 164; Trib. Putna (motive), *Curierul Judiciar* din 1909, No. 60, p. 488.

⁽⁴³⁾ Cpr. Cas. rom. *Curierul Judiciar* din 1909, No. 56.

⁽⁴⁴⁾ Cpr. Baudry et Wahl, *Société*, 549; Guillouard, *Idem*, 400; P. Pont, *Idem*, 79; Laurent, XXVI, 445, 446, etc.

⁽⁴⁵⁾ Baudry et Wahl, *Société*, 549; Guillouard, *Idem*, loco *supra cit.*; P. Pont, *Idem*, 80, etc.

⁽⁴⁶⁾ Cpr. art. 1112 C. Calimach (833 din C. austriac).

⁽⁴⁷⁾ Cpr. Baudry et Wahl, *op. și loco supra cit.*

⁽⁴⁸⁾ Vezi Répert. Sirey, v^o *Brevet d'invention*, 1103 urm. și *Indivizion*, 174. Vezi, în privința brevetelor de invenție, legea din 17 Ianuar 1906.

⁽⁴⁹⁾ Baudry et Wahl, *Société*, 550, și autoritățile citate acolo. Vezi și C. București (în privința unei ogrăzi comune). «Nu se poate admite o ieșire din indiviziune asupra unei curți comune, zice foarte bine această din urmă decizie, căci fiind vorba în specie de un lucru afectat ca accesoriu, indispensabil uzului comun al imobilelor aparținând la diferiți proprietari, este cert că un asemenea lucru nu poate fi împărțit, împărțeala fiind cu neputință». *Curierul Judiciar* din 1908, No. 85 (cu nota d-lui Stelian Popescu).

⁽⁵⁰⁾ Cpr. Guillouard, *Société*, 405 urm. — S'a decis de curând (25 Septembrie 1909) că sentința dată asupra unei cereri de eșire din indiviziune, nu poate fi considerată ca o încheiere premergătoare în sensul art. 323 Pr. civ., care n'ar putea fi atacată cu apel decât odată cu fondul, întrucât adevărata hotărîre de fond asupra unei cereri de eșire din indiviziune este chiar hotărîrea prin care se stabilește calitatea și drepturile respective ale părților, precum și masa de împărțit, iar nu hotărîrea posterioară, care nu face decât să omoloage operațiunile împărțelei făcute în executarea hotărîrii ce ordonă eșirea din indiviziune. Cas. rom. *Dreptul* din 1909, No. 75. — S'a mai decis că hotărîrile date de un judecător de ocol, prin care se statuază asupra operațiunilor premergătoare tragerei loturilor și prin care se atribuie părților loturile căzute la sorți, pot fi atacate cu apel înaintea tribunalului, într-un cânt nimeni nu poate fi lipsit de al doilea grad de jurisdicție de cât în baza unui text expres de lege, care în specie nu există: Tribunalul Bacău, *Dreptul* din 1908, No. 28 (cu observația noastră).

părteii, Art. 679 din codul italian este expres în această privință ⁽⁵¹⁾.

Acestea sunt pe scurt principiile cari cărmuiesc materia grea și vastă a comunității, pe care legiuitorul actual a uitat s'o reglementeze.

D. ALEXANDRESCO

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Andiența dela 27 Octomvrie 1909

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, prim președinte

Pătru Negovan cu Nicolae Andreiu

Legea vânzării bunurilor Statului din 1889. — Loturi de 5 hectare, vândute locuitorilor săteni în baza acelei legi. — Dacă ele pot fi înstrăinate ca și pământul rural în condițiile legii din 1864 și 1879. (Art. 51 din Legea vânzării bunurilor Statului din 1889).

1. Deși în principiu nu se pot invoca înaintea Curții de casație, sub formă de motiv de recurs, de cât de chestiuni cari au fost propuse de părți la instanțele de fond, totuș nulitățile cari privesc ordinea publică și pentru a căror judecare nu este nevoie de o verificare a elementelor de fapt, pot să fie invocate pentru prima oară la Curtea de casație.

Astfel, motivul relativ la nulitatea unui act de vânzarea unui pământ rural, poate fi propus direct în Casație, întru cât inalienabilitatea unor asemenea pământuri este prevăzută de lege și nu cere o verificare a elementelor de fapt.

2. Inalienabilitatea de care se ocupă art. 51 din legea din 1889, relativă la înstrăinarea bunurilor Statului nu este absolută, așa că loturile de 5 hectare, vândute locuitorilor săteni după această lege, pot fi înstrăinate în condițiile legii rurale din 1864 și 1879.

Deciziunea 402/909. — Casată, după recursul făcut de Pătru Negovan, sentința Tribunalului Mehedinți, secția I, No. 190/905, dată în proces cu Nicolae Andreiu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Al. Stănciulescu, în dezvoltarea motivului de casare;

Pe d-l avocat Radovici, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 51 din legea pentru înstrăinarea bunurilor Statului din 1889 și a art. 132 din Constituție, și rea interpretare

«În adevăr, prin art. 132 din Constituție nu s'a oprit în mod absolut înstrăinarea pământurilor rurale între săteni ci s'a căutat să se dea inalienabilității acestia un caracter constituțional și s'o mai prelungească încă pe 32 ani, înstrăinarea urmând să se facă conform legilor anterioare din 1864 și 1879, cari permit înstrăinarea între sătenii cultivatori de pământ;

iar art. 51 din legea din 1889, referindu-se la art. 132 din Constituție, nu poate avea decât înțelesul de mai sus».

Având în vedere sentința supusă recursului, cum și celelalte hotărâri din dosar din cari se constată că Nicolae Andreiu a cerut anularea actului prin care a vândut lui P. Neagu 4 pogoane de pământ din lotul de 5 hectare cu care a fost împroprietărit prin legea din 1889 și restituirea pământului vândut; că judele de ocol, prin cartea de judecată No. 203/904, a respins acțiunea, motivând că art. 51 din legea dela 1889 nu oprește înstrăinarea loturilor de 5 hectare în mod absolut, ele putând să fie vândute de către cel împroprietărit către un alt sătean: că în contra acestei cărți de judecată, N. Andreiu făcând apel, tribunalul, prin sentința No. 5/905, a motivat din contra că loturile de 5 hectare sunt inalienabile timp de 30 ani în mod absolut și, în consecință, admitând acțiunea, a anulat actul de vânzare în chestiune și a obligat pe recurent să lase în proprietatea și posesia intimatului N. Andreiu cele 4 pogoane vândute prin acel act; că această sentință fiind pronunțată în lipsa intimatului în apel, Petre Negovan, acesta a făcut opoziție, care i-a fost respinsă de tribunal, ca nesustinută, prin sentința No. 190/905;

Că această sentință fiind atacată de către Petre Negovan prin recursul de față, prin aceasta s'a dedus în judecata acestei Curți și chestiunea asupra căreia s'a pronunțat tribunalul prin prima sentință No. 5/905, în lipsa recurentului, adică aceea de a se ști dacă inalienabilitatea de care se ocupă art. 51 din legea dela 1889 este sau nu absolută;

Considerând că deși în principiu nu se pot invoca înaintea Curții de casație, sub formă de motiv de recurs, decât chestiunile cari au fost propuse de părți la instanțele de fond, totuș nulitățile cari privesc ordinea publică și pentru a căror judecare nu este nevoie de o verificare a elementelor de fapt, pot să fie invocate pentru prima oară la Curtea de casație. (Art. 736 din Proced. civilă);

Considerând că, în speță, nulitatea actului de vânzare admisă de instanța de fond fiind relativă la inalienabilitatea pământurilor rurale, prevăzută de art. 51 din legea dela 1889, constituie o chestiune de ordine publică, care nu cere o verificare a elementelor de fapt, de oarece consistă numai întru a se ști dacă inalienabilitatea prevăzută de art. 51 suscitată este sau nu absolută, astfel că o asemenea chestiune poate fi invocată deadreptul la Curtea de casație, chiar dacă recurentul nu s'a prezentat la tribunal spre a se apăra în apelul făcut de N. Andreiu în contra cărții de judecată, care respinsese cererea de nulitate a actului de vânzare și deci și acțiunea bazată pe acea nulitate;

Considerând că odată stabilit că motivul de casare se poate invoca la Curtea de casație, deși n'a fost propus la instanța de apel, rămâne să se examineze dacă este fondat;

Considerând că prin art. 51 din legea pentru înstrăinarea bunurilor Statului din 7 Aprilie 1889 se dispune că loturile de 5 hectare nu se vor putea înstrăina în timp de 30 ani, conform art. 132 din Constituție, de unde rezultă că caracterul inalienabilității loturilor în chestiune trebuie să se caute în spiritul dispozițiilor art. 132 din Constituție dela 1884;

Considerând că acest articol menținând inalienabilitatea pământurilor rurale, cu excepțiile prevăzute în legea din 1864 și aceea interpretativă din 1879, nu a înțeles decât să dea un caracter constituțional inalienabilității acelor pământuri, cum și să prelungească termenul inalienabilității, fără însă ca prin aceasta să oprească pe săteni de a înstrăina pământurile lor, în total sau în parte, către comună sau către alți săteni ce s'ar găsi în condițiile legilor anterioare;

Că nu ar fi nici o rațiune ca, pentru loturile de 5 hectare vândute după legea din 1889, să se înlăture excepțiile admise de legiuitor pentru pământurile date în virtutea legii rurale din 1864;

(51) Iată, în adevăr, cum se exprimă acest text: «L'effetto dell' alienazione è dell' ipoteca si limita a quella porzione che verrà a spettare al partecipante nella divisione». Vezi asupra acestui text, Bianchi, op. cit., IX, partea III, 72, p. 808 urm.; Ricci, op. cit., V, 9 urm. Cpr. art. 474, 1106—1108 C. Calimach (361, in fine, 828, 829 C. austriac), etc.

Că, astfel fiind, inalienabilitatea de care se ocupă art. 51 din legea dela 1889 nu este absolută, după cum a judecat tribunalul în speță, prin sentința No. 5/905, confirmată prin sentința No. 190/905, atacată cu recurs;

Că, de aceea motivul de casare este fondat și urmează să fie admis.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 2 Noembrie 1909

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

Soc. Credit. Urb. București cu Lt. Tiberiu Stănciulescu, G. Boeru, Ștefan Belian și Anastasia Anastasiu

Contestație la tabloul de ordinea creditorilor. — Constație ce intră în competența judecătoriilor de ocoale. — Termenul de apel în asemenea materie. — Dacă acest termen este cel prevăzut de art. 453 din Proced. civilă, sau acel prevăzut de art. 100 din legea judecătoriilor de ocoale.

După art. 100 din legea judecătoriilor de ocoale, termenul de apel în contestațiile la executare este de zece zile dela pronunțarea cărții de judecată, chiar dacă ea s'a pronunțat în lipsa celui ce făcuse contestația.

Prin urmare, întru cât există o dispoziție în legea judecătoriilor de ocoale, relativă la termenul de apel în materie de contestație la executare, dispoziție de care avem a ține seamă, întru cât aceeași lege este posterioară, nu putem recurge la dispozițiile din Procedura civilă (art. 453), abrogată în ce privește apelul contra cărților de judecată în materie de executare. Această dispozițiune din legea judecătoriilor de ocoale fiind generală, are a se aplica și la contestațiile la tabloul de ordinea creditorilor.

Deciziunea 162/909. — Respins recursul făcut de Soc. Creditului Func. Urban din București contra sentinței No. 419/909 a Trib. Ilfov, s. II, în proces cu Lt. Tiberiu Stănciulescu, G. Boeru, Ștefan Belian și Anastasia Anastasiu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Alexandrescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l avocat Elefteriu în combateri.

Deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. «Violarea art. 453 din Proced. civilă, greșită interpretare a art. 100 și 119 din legea judecătoriilor de ocoale, și exces de putere. Legea de Procedură civilă, care stabilește regulile de drept comun, prevede pentru contestațiile la tablourile de distribuție, o procedură deosebită (art. 450—454) decât aceea a contestațiilor în genere la executările silite (art. 399—405). În special prevede prin art. 453 că termenul de apel în contra hotărârilor pronunțate asupra contestațiilor la distribuția prețului este de 15 zile dela data comunicării hotărârii.

«Această dispoziție este generală și se aplică la orice fel de contestații contra tablourilor de distribuție, indiferent dacă contestația s'a judecat în primă instanță de tribunal sau de judecătoria de ocol a cărei lege cuprinde dispozițiuni formale, prin cari se derogă dela dreptul comun și în cari nu se găsește vreo dispoziție contrară, arătată în mod expres. Legiuitorul din 1908, organizând competența jud. de ocoale, prevede prin art. 100 termenul și formele rezolvirii contestației la exe-

cutare în genere ca o derogare la dispozițiile prevăzute în Procedura civilă prin art. 399—405, fără ca acest articol 100 să se poată aplica la contestațiunile speciale ce Procedura civilă în anumite cazuri le prevede cu termene și forme deosebite de acelea prevăzute pentru contestații la executări silite în genere; așa încât pentru contestațiile la tablourile de distribuție, cari, deși fac parte din actele de executare silite, totuși reglementate în mod special de Proced. civilă, în lipsa unei derogări exprese în legea jud. de ocoale, vom observa numai formalitățile în Proced. civilă, art. 119 din legea judecătoriilor de ocoale abrogând toate legile contrarii legii jud. de ocoale, nu a putut să abroge Proced. civilă, și acel articol nu poate avea alt înțeles decât înălțurarea în aplicare a dispozițiilor din alte legi, în caz când acele dispoziții sunt comune și formal prevăzute de legea jud. de ocoale.

«Credem, dar, că tribunalul, calculând termenul de apel în materie de contestație la tabloul de distribuție după art. 100 din legea jud. ocoale, a violat art. 453 din Proced. civilă, a interpretat greșit art. 100 și 119 din legea jud. de ocoale, și a comis un exces de putere.

II «Greșită interpretare a art. 100 din legea jud. de ocoale, violarea art. 99 din aceeași lege, și omisiune esențială. În ipoteza că în materie de contestație la distribuția prețului nu se aplică regulile speciale prevăzute de Proced. civilă, urmează că termenul de apel prevăzut de art. 100 din legea jud. de ocoale trebuie calculat în modul prevăzut de art. 99 din aceeași lege, adică curge de a doua zi dela pronunțare. Prin art. 100 legiuitorul stabilește termenul de apel în contra unor anumite cărți de judecată, că este de 10 zile dela pronunțare, indiferent dacă partea a fost prezentă sau nu la pronunțare. Calcularea acestui termen, însă, trebuie făcută în modul prevăzut de art. 99, căci art. 100 nu arată cum se calculează termenul, iar art. 99 prevede în mod categoric că termenul curge de a doua zi dela pronunțare; termenele se socotesc pe zile libere, zice art. 729 din Proc. civilă, adică nu se socotește ziua în care începe termenul, nici ziua în care se sfârșește termenul. Prin urmare, prin art. 99 din legea jud. de ocoale, termenul începând de a doua zi dela pronunțare, această a doua zi nu se socotește în calcularea termenului de 10 zile astfel că cartea pronunțată de judecătoria la 10 Iunie 1908 putea fi atacată cu apel la 23 Iunie 1908, întru cât termenul de 10 zile libere, începând dela 11 Iunie, se sfârșește la 22 Iunie 1908; și cum la 22 Iunie 1908 a fost Duminică, termenul s'a prelungit cu o zi, potrivit art. 731 din Proced. civilă, adică la 23 Iunie 1908 când s'a introdus apelul de față.

«Tribunalul judecând că este tardiv apelul nostru, potrivit art. 100 din legea jud. de ocoale, fără să se ocupe de calcularea termenului, potrivit art. 99, așa precum noi am cerut, nu numai că a interpretat greșit art. 100, dar a violat art. 99 și a comis o omisiune esențială.

Având în vedere sentința supusă recursului prin care s'a respins ca tardiv apelul făcut de Societatea Creditului Finciar Urban din București în contra cărții de judecată cu No. 495/908 a jud. ocol. I București;

Având în vedere că prin această carte de judecată s'a respins, ca nesustinită, contestația făcută de Credit la tabloul de ordinea creditorilor lui T. Stănciulescu;

Considerând că, după art. 100 din legea judecătoriilor de ocoale, termenul de apel în contestație la executare este de 10 zile dela pronunțarea cărții de judecată chiar dacă ea s'a pronunțat în lipsa celui ce făcuse contestația;

Că întru cât este o dispoziție în legea judecătoriilor de ocoale, relativă la termenul de apel în materie de contestație la executare, dispoziție de care avem a ține seamă, întru cât această lege e posterioară, nu putem recurge la dispoziția din procedura civilă (art. 453), abrogată în ce privește apelul contra cărților de judecată în materie de executare, precum este în speță;

Că dispoziția din legea judecătoriilor de ocoale, fiind generală, ea are a se aplica și la contestațiile la tabloul de ordinea creditorilor;

Considerând că în ce privește termenul de 10 zile de apel, aceste zile nu pot fi socotite zile libere, de oarece

art. 99 din legea judecătoriilor de ocoale declară că termenul curge de a doua zi dela pronunțare;

Că, astfel fiind, apelul făcut de Credit peste termenul astfel calculat, bine a fost respins ca tardiv și tribunalul n'a violat nici un articol.

Că, de aceea, aceste motive de casare sunt nefondate. Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI FĂLCIU

Audiența dela 20 Octombrie 1909

Președenția d-lui I. M. GAVRILESCU, președinte

Ion Eremia cu Costache Climac

Sentința civilă No. 212

Regulamentul legii judecătoriilor de ocoale din 1908. — Interpretarea art. 96 dintr'ansul. — Cazurile în cari această interpretare își are aplicația. — Aplicarea lui ori de câte ori nu este în contradicție cu dispozițiunile legii. — (Art. 49 din legea judecătoriilor de ocoale și art. 96 din regulamentul legii).

Regulamentul unei legi trebuie interpretat în armonie cu principiile ei, căci nu se poate presupune legiuitorului intenția de a înfrânge pieziș dispozițiunile principale ale legii.

Astfel, art. 96 din regulamentul legii judecătoriilor de ocoale din 1908 își are aplicațiunea în materie de executare de câte ori nu contrariază dispozițiunile ultimului aliniat al art. 49 din lege, neputând fi investit judecătorul de ocol, în circumscripțiunea căruia se face urmărirea, cu puterea de a judeca și eventual modifica un titlu executor emanat dela o instanță judecătorească superioară.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Ioan Irimia în contra cărții de judecată No. 100/909 a judeului ocolului Răducăneni, al căreia dispozitiv este: «respinge ca rău introdusă contestația făcută de Ioan Irimia la executarea silită ce se face în baza sentinței Tribunalului Fălcu No. 175/908, investită cu formula executorie No. 124/908 în pretenția lui Costache Climac. Obligă pe contestator să plătească lui Costache Climac 10 lei spese»;

Adoptând în totul motivele de fapt și drept pe cari se razimă cartea de judecată apelată, și

Considerând că regulamentul unei legi trebuie interpretat în armonie cu principiile ei, căci nu se poate presupune legiuitorului intenția de a înfrânge pieziș dispozițiunile cardinale ale legii. Că art. 96 din regulamentul legii judecătoriilor de ocoale din anul 1908 își are aplicațiunea în materie de executare de câte ori nu contrariază dispozițiunile ultimului aliniat al art. 49 din lege; adică din interpretarea armonică a citatelor articole reiese neîndoielnic că judecătorul de ocol, în circumscripțiunea căruia se face urmărirea, va putea judeca contestațiunile referitoare la titlurile executorii, înființate asupra actelor autentificate de judecătorii, și aceasta după distincțiunile art. 49, aliniatul ultim, din lege, chiar când se atacă titlul executor. Că de aci însă nu rezultă că prin art. 96 din regulament se investește judecătorul de ocol, în circumscripțiunea căruia se face urmărirea, cu puterea de a judeca și eventual modifica un titlu executor emanat dela o instanță judecătorească superioară. Că o atare interpretare ar pricinui în adevăr o perturbare în ierarhia jurisdicțiunilor organizate prin însăși legea; că, pentru considerațiunile expuse, tribunalul urmează să respingă apelul;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de ședință A. Mandrea, tribunalul respinge ca nefondat apelul.

(ss) I. M. Gavrilăescu; A. Mandrea; D. Rale.

Grefier (s) D. V. Donea.

JUDECĂTORIA OCOL. PECHEA-COVURLUIU

Audiența dela 28 Maiu 1909

Ion G. Banu dat judecăței pentru art. 330 C. penal

Cartea de judecată No. 250

Mandate. — Dacă mandatarul cu procură generală, pentru afaceri civile, poate intenta o acțiune publică pentru mandante, pe temeiul acelui mandat.

Minister public. — Dacă în delictul de abuz de încredere Ministerul public poate deschide acțiune publică fără o cerere a părții prejudiciate. — (Art. 1 și 5 din Proc. penală și art. 54 din legea judecătoriilor de ocoale).

1. Mandatarul care are o procură generală, pentru afaceri civile, nu poate porni acțiune publică în numele mandantului în virtutea acestui mandat, ci e nevoie de o procură specială pentru intentarea unei asemenea acțiuni;

2. Când e vorba de delictul de abuz de încredere, Ministerul public nu poate porni singur acțiune publică, de oarece acest delict atinge în primul rând interesul privat, și, deci, trebuie să se aștepte plângerea părții prejudiciate.

Judecata,

Asupra incidentului ridicat de inculpat prin avocatul său;

Având în vedere că, conform art. 1 și 5, alin. 3 din Procedura penală, acțiunea publică se intentă sau în urma unei denunțări sau plângeri din partea părții vătămate, sau din propria inițiativă a Ministerului public;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 5, alin. 3, plângerea trebuie să fie făcută de partea care a suferit vătămarea, nu și de o persoană străină, cum e în speță procuratorul părții civile, care nu are mandat special dela creditor, în cazul nostru dela partea lezată, de a porni această acțiune;

Că, deși prin art. 54 din legea judecătoriilor de ocoale se dă judecătorului atribuții de Minister public, deci în drept și obligat să intenteze acțiune publică fără să aștepte a fi sesizat de o plângere sau denunțare, totuș această regulă suferă excepțiuni și anume atunci când e vorba de chestiuni prejudiciare, de acțiuni și deci de judecată, când Ministerul public, deși ar voi să intenteze acțiune, totuș nu poate până când nu e sesizat de plângerea părții vătămate;

Că, în speță, delictul de abuz de încredere fiind o infracțiune, care atinge în primul loc interesul privat, elementul esențial acestui delict fiind prejudiciul și apoi reaua credință a infractorului, Ministerul public nu poate intenta din oficiu acțiune publică, ci trebuie să aștepte a fi sesizat de plângerea părții prejudiciate, tot așa după cum nu o poate porni la delictul de adulter, răpire de minori, etc., unde e text categoric care-l oprește;

Deci, incidentul ridicat de inculpat prin avocatul său fiind întemeiat, judecata îl admite și, pe baza art. 10 și 187 din Proc. penală, achită pe inculpat;

Pentru aceste motive, judecata achită, etc.

Judecător (s) Nicu H. Bossie

Grefier (s) Gh. Petrescu

INFORMAȚIUNI

În numărul viitor vom publica ca revistă un interesant articol: *Concordatul și garanțiile sale*, datorită cunoscutei pene a amicului și colaboratorului nostru d-l Gr. L. Trancu-Iași, avocat din Galați.